Lærande barnehager i indre Sogn?

- presentasjon av et forskingsprosjekt

Gunstein Pytte

(Øyvind Glosvik)

Lærende organisasjon?

Kollektiv kapasitet?

Lærende barnehage?

Hovedfunn

- Dere gjør det bra!
- Barnehagene samlet i indre Sogn framstår som lærende organisasjoner
- ..men variasjoner

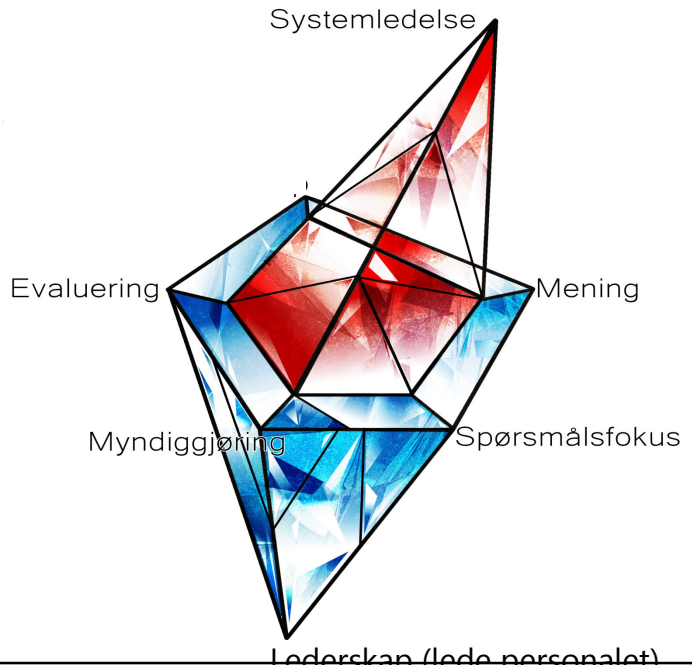

En liten trøst først…

- Peter Senge:

  ”Det er mye lettere å bygge og lede en lærende organisasjon, enn å fortelle andre hva en lærende organisasjon er”

Hvor vanskelig kan det være?

Vi kan bygge lærende organisasjoner med mennesker som kontinuerlig *utvider sin mulighet* for å skape de resultatene de virkelig ønsker, hvor nye og ekspansive *mønstre for tenkning* er fremelsket, hvor *felles ønsker* blir satt fri og hvor menneskene kontinuerlig lærer hvordan de kan *lære sammen*.

(Senge, 1990 s 3, egen oversettelse)

Lærende individ?

- Sosiale system eksisterer bare i hodene våre!
- Organisasjoner er mentale modeller
- De blir opprettholdt fordi vi handler som om de var virkelighet
- Da blir de virkelighet – og kan endres dersom vi vet hva vi vil (PM)

- Derfor må du vite hva du vil med deg selv!

Hva er kunnskap?

Boklig lærdom – eksplisitt kunnskap	*Underforstått kunnskap (taus)* *(Tacit knowledge)*	*Praksiskunnskap*
Fakta om sammenhenger Eksisterer uavhengig av kontekst	Erfaring, intern, håndtverkskunnskap Vi vet mer enn vi kan snakke om	Å vite at - å vite hvordan. Eksisterer gjennom arbeidet. Høy ekspertise. Mester - svenn
Modeller Teorier Lærebøker Skoleverk/kurs	Intuisjon, magefølelse, sosial intelligens	Våre erfaringer som kan gjøres tilgjengelig for andre Praktisk intellekt
"Utenfor" organisasjonen – knytter organisasjonen til omverden	Uløselig knyttet til det enkelte menneskes erfaring og tenking	Knyttet til et fellesskap av utøvere, gjerne erfarne fagfolk og profesjonelle

Fellesskap – organisasjon?

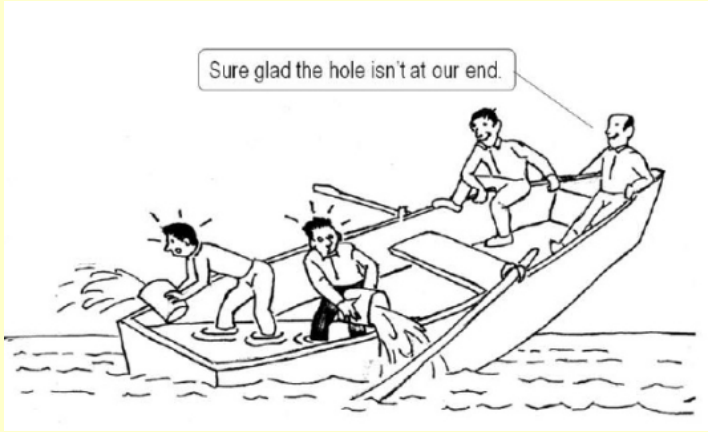

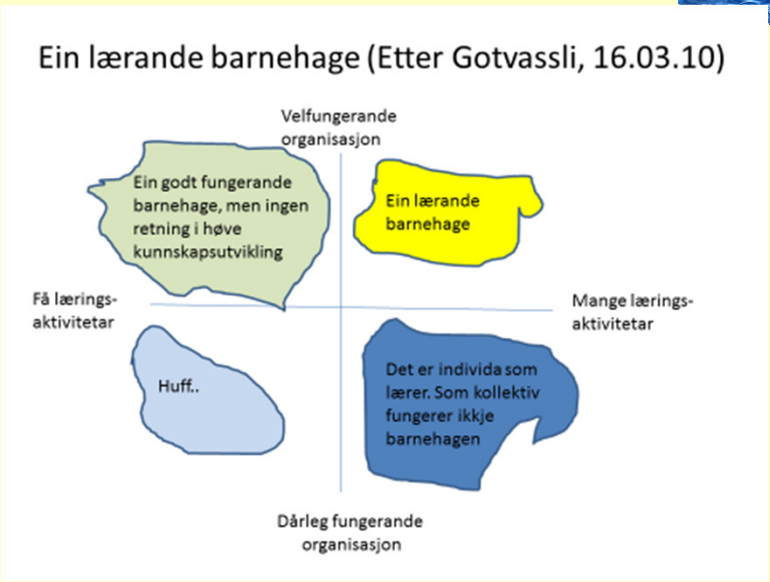

Wells læringssyklus

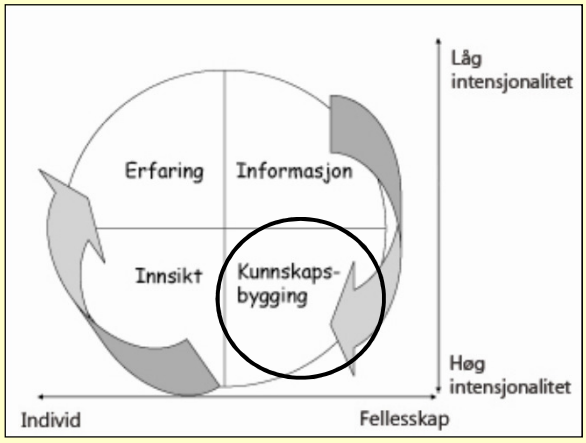

- Enkeltkretslæring er en justering av det vil allerede holder på med, for eksempel en tilpasning av det opplegget vi har startet eller den planen vi har begynt å arbeide etter.

- Dobbeltkretslæring innebærer å undersøke forutsetningene for det vi gjør, og eventuelt prøver å forandre disse.

Fire læringsprosesser i organisasjoner

	Fellesskap	**Individ**
Enkeltkrets-læring	OSLL	ISLL
Dobbeltkrets-læring	ODLL	IDLL

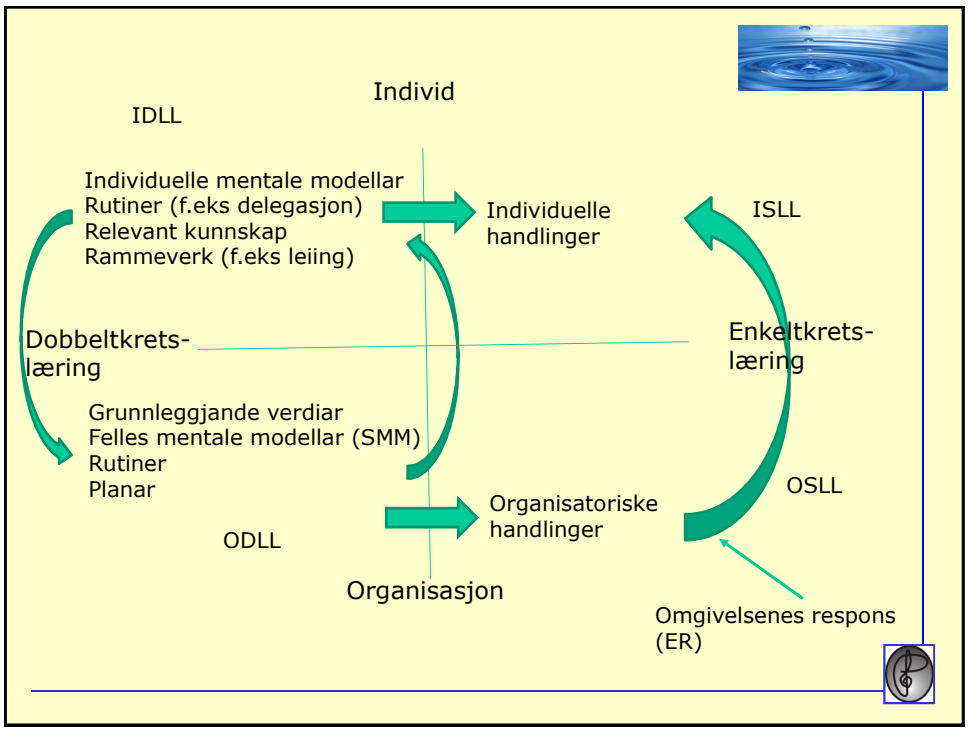

Verdier og ledelse

- Mennesker lever av verdier → Lede mennesker eller rutiner?
- Beslutninger blir tatt overalt – av alle → Ledelse er en total prosess

Verdier og ledelse kommuner

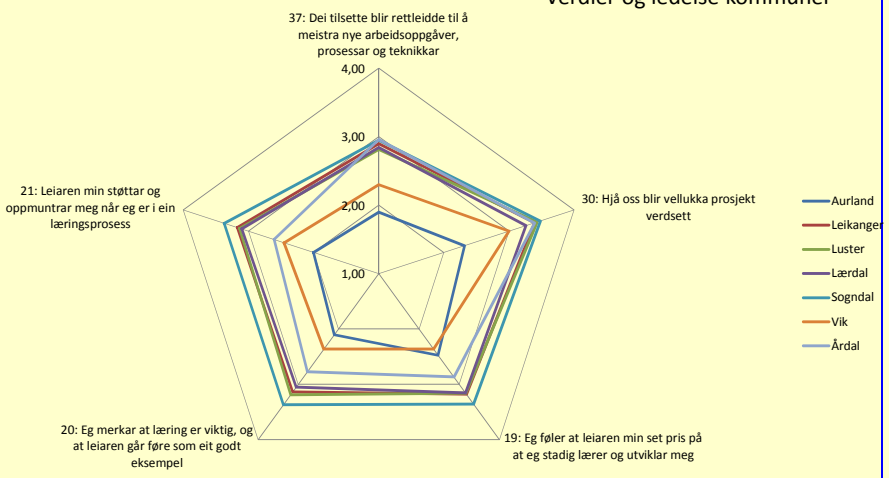

Verdier og ledelse – stilling!

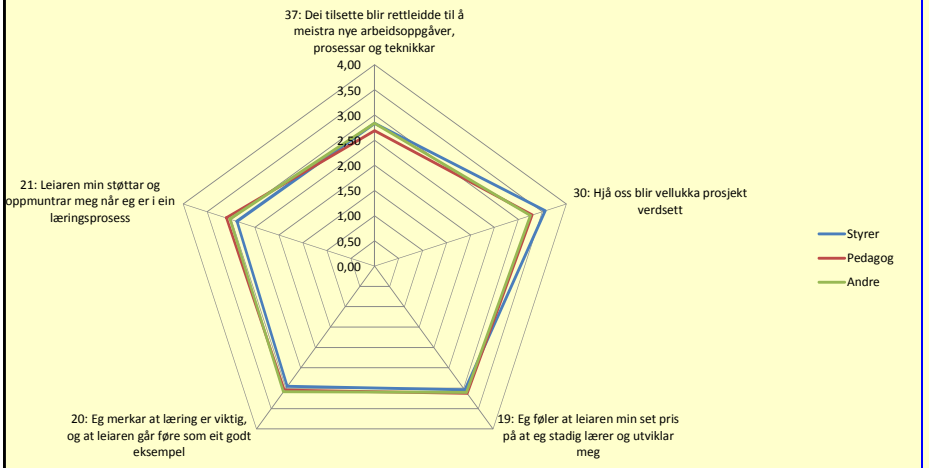

Funn:

- Det er variasjon på kommunenivå – ikke i «barnehagesystemet»
- Det er «organisasjon og ledelse» i hver kommune som varierer – og som representerer utviklingspotensialet..

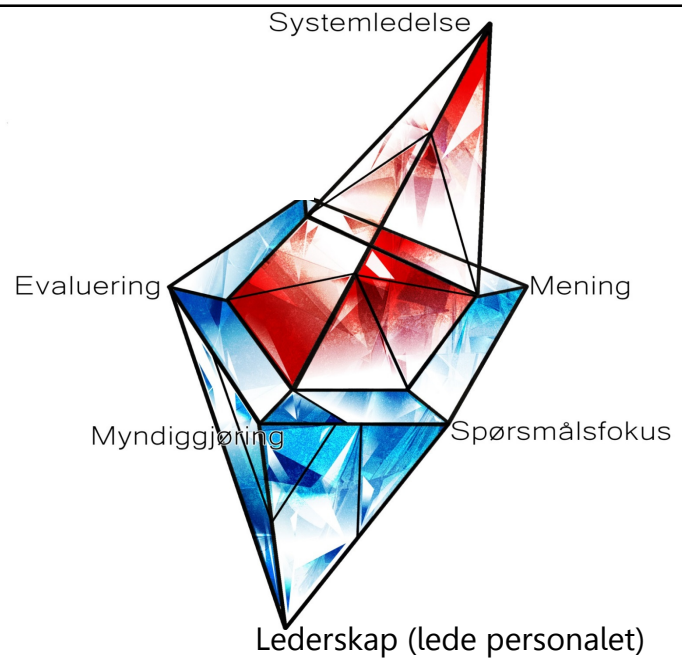

Fokus	Organisasjonsnivå	Individuelt nivå
Ledelse som en totalprosess	Prioriterte ressurser, struktur	Leders støtte og oppmuntring, lede lærende
Meningssøking – å ville noe – retning - intensjonalitet	Læring er en vital faktor i organisasjonens konkurranseevne	Organisasjonens mål styrer individets utvikling og læring
Spørsmålsfokus – nysjerrighet og mentale modeller	Læringshindringer er eliminert	Endringsvegring, mentale modeller
Myndiggjøring – kultur for læring- sette i stand til..	Trening på å mestre nye prosesser og teknikker	Bruke læring til egen utvikling
Evaluering – være opptatt av både mål og resultat – og belønning	Hvilke mål er det egentlig vi styrer etter? Hva vurderer vi etter? Søndags- og mandags-teorier	Vurdere egen og andres resultat og metode

Hva har vi undersøkt?

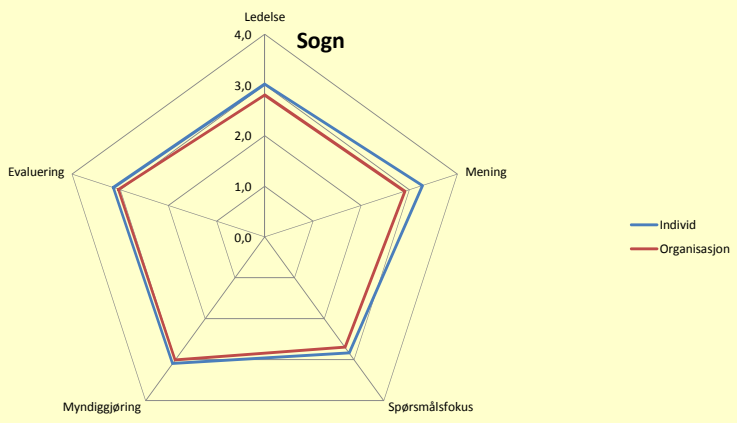

Dette er en lærende organisasjon!

- Det er nesten fullt samsvar mellom de tilsattes vurdering av seg selv og deres vurdering av organisasjonen
- Men, dette er på regionnivået.. Det ser noe annerledes ut på andre nivåer

	Aurland	Leikanger	Luster	Lærdal	Sogndal	Vik	Årdal	Ikkje oppgitt	
Styrarar	2	3	8	2	9	5	6		
Pedagogar	6	15	35	9	52	14	25		
Fagarb.	8	6	26	10	24	20	24		
Assistentar	3	12	31	12	50	7	26		
Andre		3		3	4	2	6		
Sum	19	39	100	36	139	48	87	6	Totalt svar
Ant. Svar	19	31	38	19	81	11	23	6	228
Svar%	**100 %**	**79 %**	**38 %**	**53 %**	**58 %**	**23 %**	**26 %**		

Sogn vs Bergen

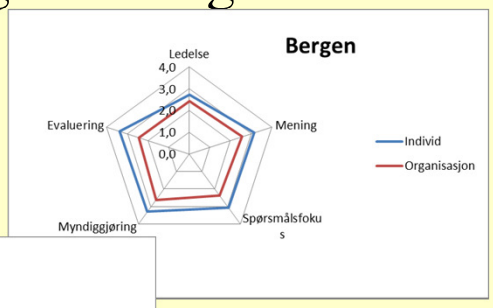

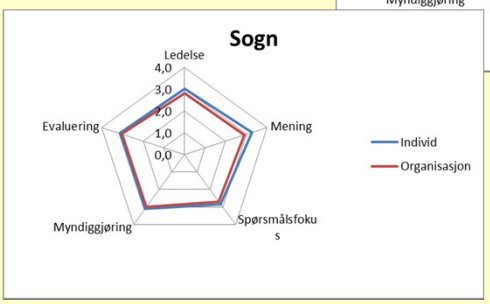

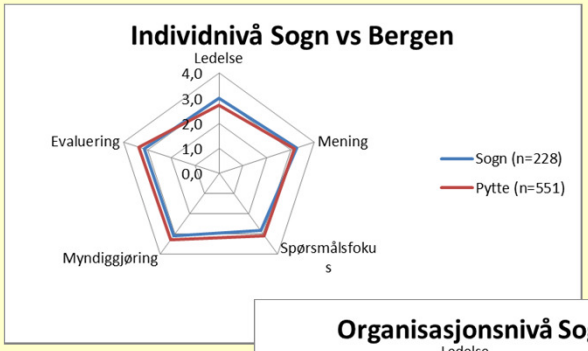

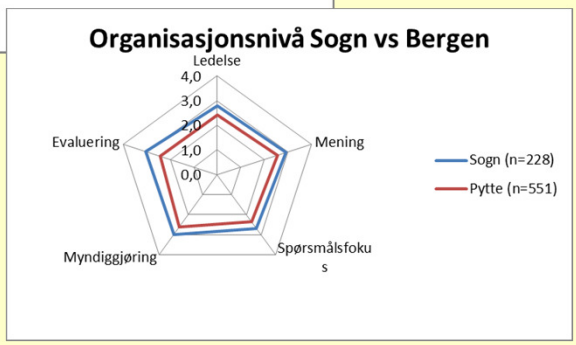

- Det er organisasjonsnivået som fungerer bedre i Sogn!
- Sogninger og bergensere synes å ha det samme potensiale for læring på individnivå.
- Det er ledelse og organisasjon man kan gjøre noe med!

Individnivå i hver kommune

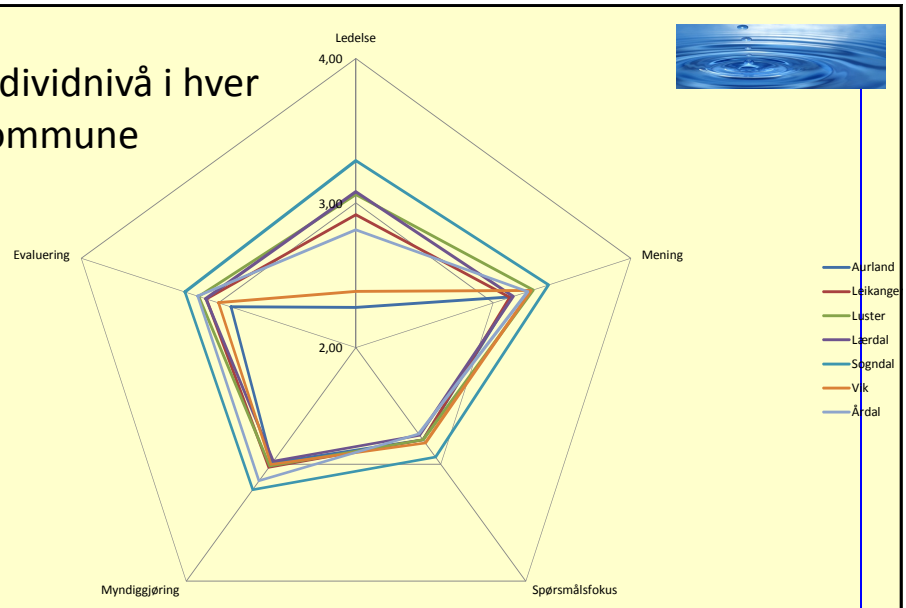

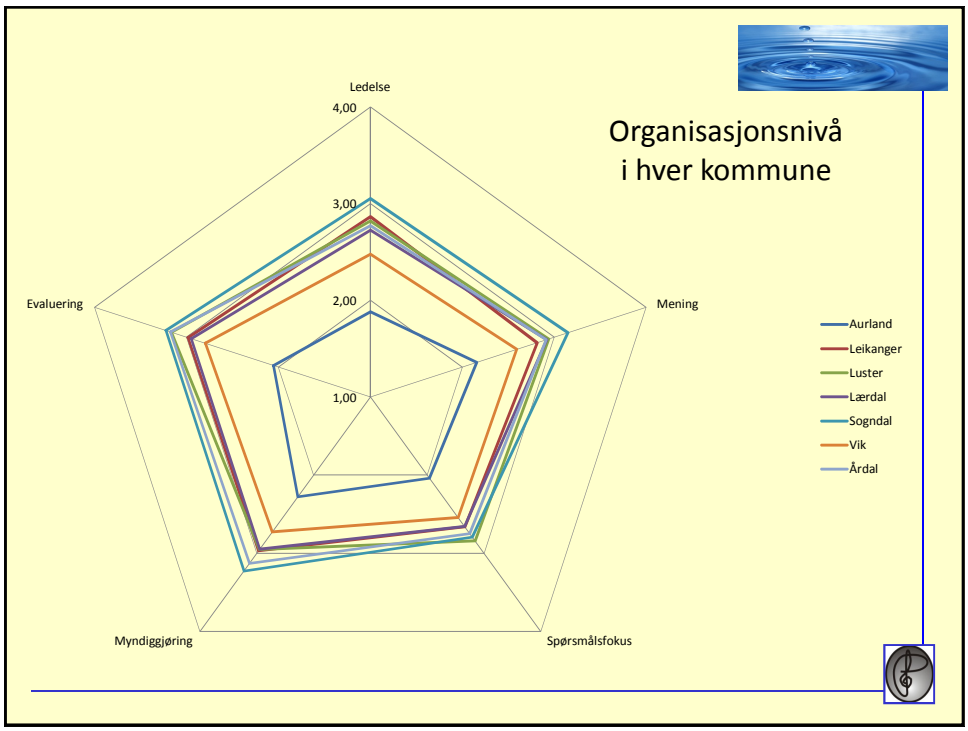
Organisasjonsnivå
i hver kommune
Ledelse
4,00
3,00
2,00
1,00
Mening
Spørsmålsfokus
Myndiggjøring
Evaluering
Aurland
Leikanger
Luster
Lærdal
Sogndal
Vik
Årdal

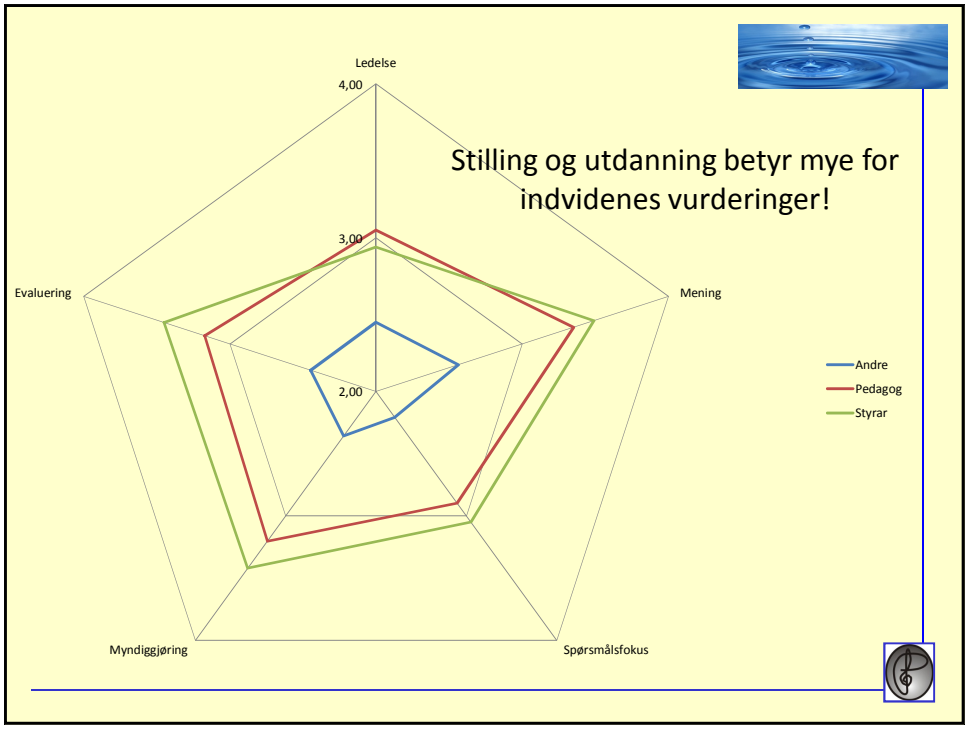
Stilling og utdanning betyr mye for
indvidenes vurderinger!
Ledelse
4,00
3,00
2,00
Mening
Spørsmålsfokus
Myndiggjøring
Evaluering
Andre
Pedagog
Styrar

Stilling og utdanning betyr mye for vurdering av organisjonen!

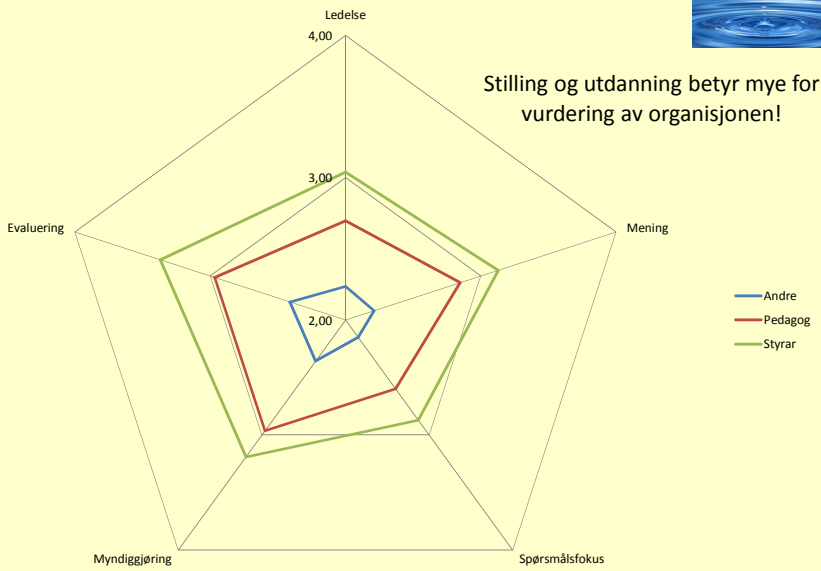

Dobbelkretslæring invididnivå

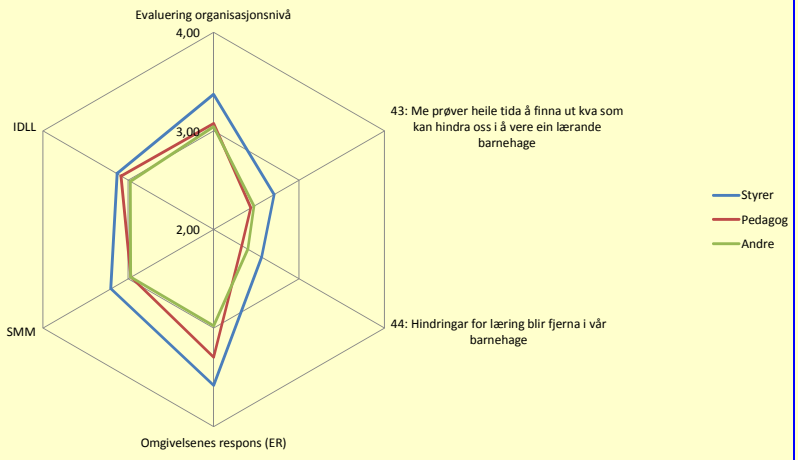

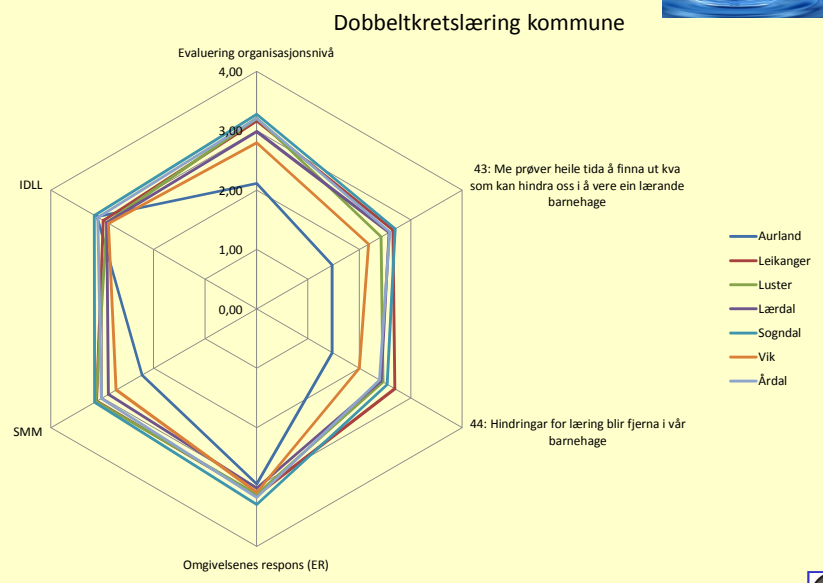

Hvilke utfordringer tegnes opp?

1. Ledelse av individene – varisjon mellom kommuner
2. Høy læringslyst – men hinder for læring?
3. Assistentene og «andre» – klarer man egentlig å utvikle dem?
4. Er det styrere og pedagoger som er de egentlig lærende?
5. Hvor er utviklingspotensialet?

1. Ledelse på individnivå

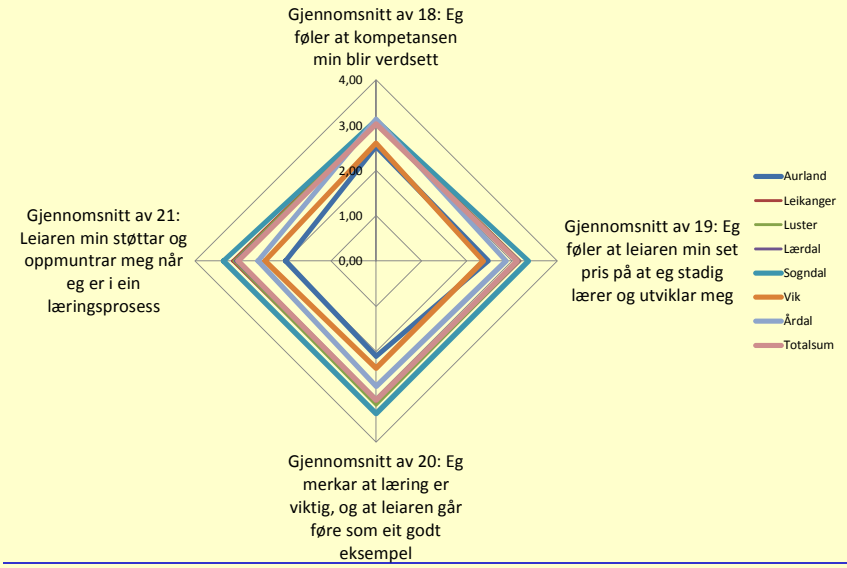

Radetiketter	Gjennomsnitt av 18: Eg føler at kompetansen min blir verdsett	Gjennomsnitt av 19: Eg føler at leiaren min set pris på at eg stadig lærer og utviklar meg	Gjennomsnitt av 20: Eg merkar at læring er viktig, og at leiaren går føre som eit godt eksempel	Gjennomsnitt av 21: Leiaren min støttar og oppmuntrar meg når eg er i ein læringsprosess
Aurland	2,526	2,474	2,105	2,000
Ikke svart	3,167	3,500	3,667	3,500
Leikanger	3,103	3,179	3,138	3,172
Luster	3,081	3,162	3,189	3,135
Lærdal	3,000	3,158	3,053	3,105
Sogndal	3,111	3,358	3,370	3,375
Vik	2,600	2,364	2,364	2,455
Årdal	3,130	2,870	2,773	2,609
Totalsum	**3,027**	**3,116**	**3,076**	**3,049**

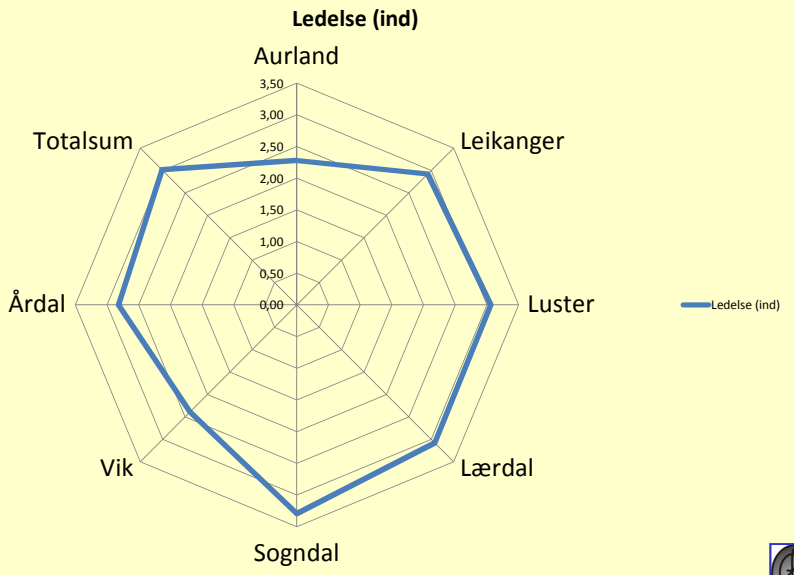

2. Høy læringslyst – men hinder for læring!

- 6: Eg er tilfreds når eg lærer nye ting
  - Samlet skåre: 3,56 (undersøkelsens høyeste)
- 44: Hindringar for læring blir fjerna i vår barnehage
  - Samlet skåre: 2,35 (undersøkelsens laveste)

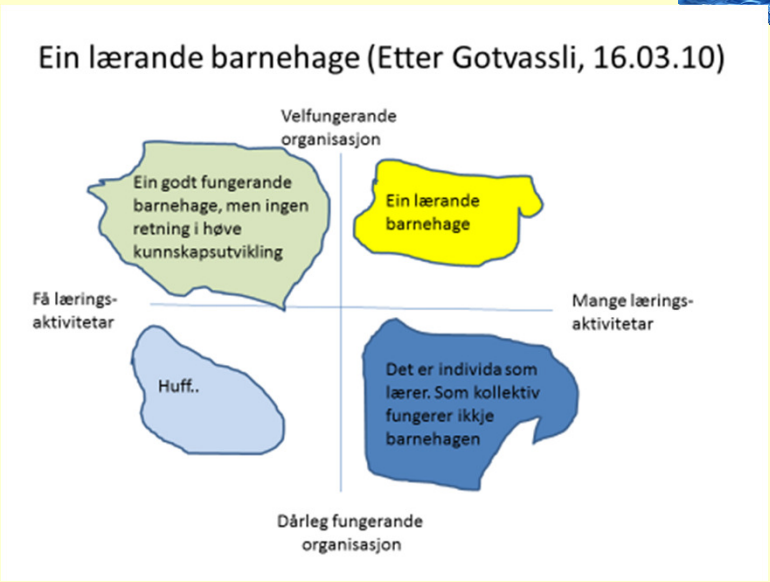

3. Assistentene og «andre» – klarer man egentlig å utvikle dem?

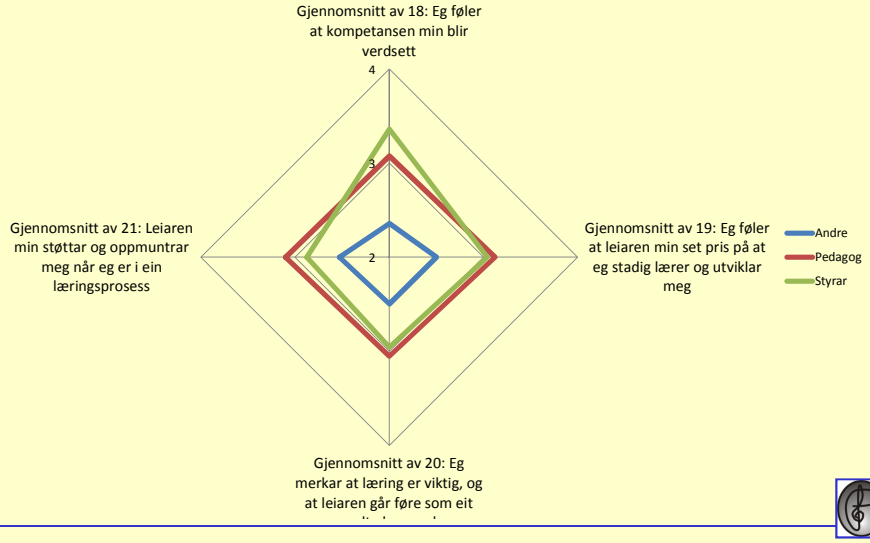

4. Er det styrere og pedagoger som er de egentlig lærende?

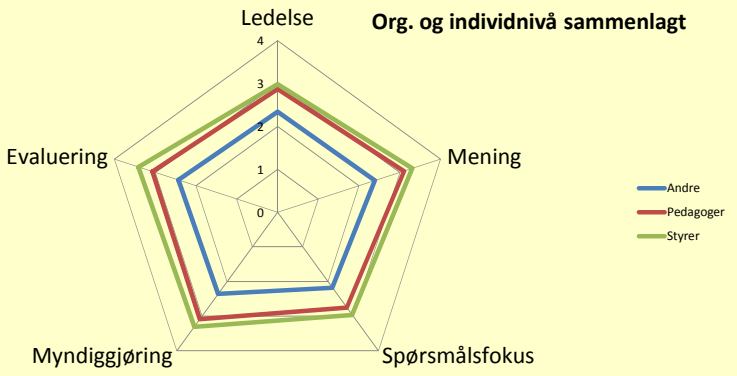

5. Hvor er utviklingspotensialet?

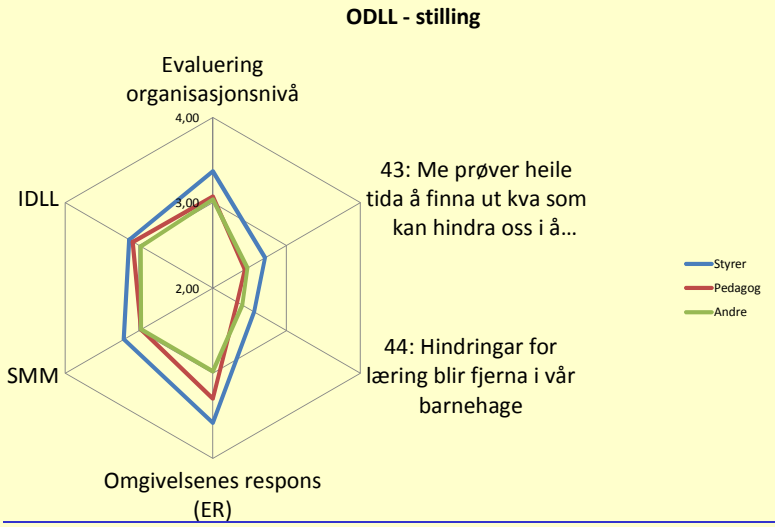

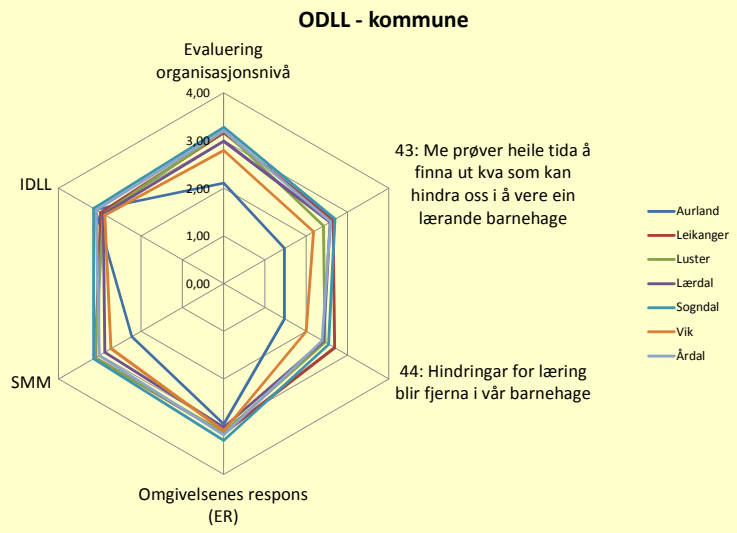

Hindringer for læring?

- Me prøver heile tida å finna ut kva som kan hindra oss i å vere ein lærande barnehage
- Hindringar for læring blir fjerna i vår barnehage

Hvilke hindringer kan du ta vekk
– i morgen tidlig?